

7. Некоторые наименований не могли быть отнесены к какой-либо подгруппе, из выделенных ономастологами, поэтому определены в отдельную подгруппу названия в часть активных деятелей города, так как внесли неоспоримый вклад в жизнь города.

8. В отличие от других урбанонимов, входящих в ономастические системы городов Ярославской области, используются всего две модели для образования названий-посвящений.

В заключение отметим, что наименования-посвящения требуют переосмысления, так как большинство меморативов деятелям революционных движений, героям революций и гражданской войны, партийным и государственным лидерам устарели. Дальнейшее изучение меморативов может быть осуществлено в совокупности с посвящениями другим топообъектам или для определения путей изменения облика города в советский период.

Литература

1. Ильин, Д.Ю. Изменение ономастических единиц: возможность отражения в туристическом дискурсе / Д.Ю. Ильин // Вестник Волгоградского государственного университета. Серия 2, Языкознание. – 2017. – Т. 16 №4. – С. 129–136.
2. Качалкова, Ю.А. Урбанонимическое пространство современного Екатеринбурга (официальные названия) / Ю.А. Качалкова // Вопросы ономастики. – 2013. – №1. – С. 88–104.
3. Мезенко, А.М. Урбанонимия Беларуси: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.01 / А.М. Мезенко. – Минск, 1991. – 34 с.
4. Разумов, Р.В. Постсоветская урбанонимия Российской Федерации: основные мотивы номинации и онимические ожидания горожан / Р.В. Разумов // Верхневолжский филологический вестник. – 2020. – №3. – С. 90–98.
5. Суперанская, А.В. Общая теория имени собственного / А.В. Суперанская. – Москва: Наука, 1973. – 366 с.
6. Azaryahu, M. The Power of Commemorative Street Names / M. Azaryahu // Environment and Planning D: Society and Space. – 1996. – Vol. 14. – P. 311–330.

Источники

1. Васильев, С.Д. Улицы, на которых мы живем / С.Д. Васильев, К.И. Иванов. – Переславль-Залесский: Переславльчкий совет ВООПИиК, 2005. – 142 с.
2. Киселев, С.И. Хронограф событий Гаврилов-Ямского края: события, факты, комментарии, 1918–1941 гг. / С.И. Киселев. – Ярославль: Аверос Плюс, 2017. – 476 с.
3. Лиуконен, Е.А. Улицы старого Углича / Е.А. Лиуконен. – Углич: ООО «Издательский дом «Углич», 2017. – 426 с.

Т.А. Кісель, Н.Р. Якубук

Брэсцкі дзяржаўны ўніверсітэт імя А.С. Пушкіна

e-mail: smalucha@yandex.by

e-mail: kisel-ts@mail.ru

УДК 811.161.3'373.21

Мікратапанімія Столінскага раёна (матэрыялы да слоўніка “Мікратапанімія Брэсцкай вобласці”)

Ключавыя словы: *анамастычны матэрыял, мікратапанімія, моўны рэгіён, Столінскі раён, Брэсцкая вобласць.*

У артыкуле пададзены мікратапанімы, зафіксаваныя падчас дыялекталагічных экспедыцый у вёскі Столінскага раёна Брэсцкай вобласці. Назвы ўрочышчаў уяўляюць цікавасць не толькі як сродак зносінаў, але, у першую чаргу, як крыніца шматлікіх і разнастайных ведаў пра нацыянальную гісторыю і культуру. Таму надзённым з’яўляецца пытанне збору, апрацоўкі і вывучэння анамастычнага матэрыялу Брэстчыны.

**Microtoponymy of Stolin district
(materials for the dictionary “Microtoponymy of the Brest region”)**

Key words: *onomastic material, microtoponymy, language region, Stolin district, Brest region.*

The article presents the microtoponyms recorded during dialectological expeditions to the villages of Stolin district in Brest region. The names of the tracts are of interest not only as a means of communication, but above all as a source of numerous and varied knowledge about national history and culture. Therefore, the issue of collecting, processing and studying the onomastic material of Brest region is relevant.

Мікратапонімы, адносячыся да спецыфічнай часткі рэгіянальнай лексічнай сістэмы, з’яўляюцца важнай крыніцай разнастайнай лінгвістычнай і экстралінгвістычнай інфармацыі, таму што кожны рэгіён – своеасаблівая тэрыторыя са сваёй гісторыяй і традыцыямі. Гэта ўнікальны моўны матэрыял, які захоўвае цікавыя звесткі пра матэрыяльную і духоўную культуру народа. Па мікратапонімах можна прасачыць гісторыю таго ці іншага населенага пункта, змены ў жыцці цэлых пакаленняў.

Даследаванне ажыццяўлялася ў межах рэалізацыі НДР “Лінгвакультуралагічны кампанент у змесце асноўных этнаканцэптаў і ўласных найменняў Брэсцка-Пінскага моўнага рэгіёна” (№ ДР 20211558 ад 24.05.2021) пры фінансавай падтрымцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Назвы ўрочышчаў, што падаюцца ў даным артыкуле, запісаны падчас дыялекталагічных экспедыцый у вёскі Столінскага раёна Брэсцкай вобласці.

АБЕСІНІЯ ж. Частка вёскі. (в. Хорск)

БАБЫНА ГОРА ж. Частка Нячатаўскага лесу, размешчаная на ўзвышаным месцы. Паводле мясцовай легенды, тут раней жыла злая баба-вядзьмарка. *Пойшлы до Бабынэй Горы, там богато ягід назбираем, і далёко ны одходь, бо баба выскочыть і соплямы тыбэ вэльмо обмажэ.* (в. Фядоры)

БАГО́ННІК м. Лес, у якім расце багун. (в. Альшаны)

БАМ м. Участак зямлі, які знаходзіцца далёка ад вёскі. Выкарыстоўваецца ў летні перыяд як часовая палявая ферма. *Сыну, поідэм на БАМ разом, поможэш короў доіты.* (в. Фядоры)

БАРАВОЕ н. Урочышча ў лесе. (в. Рубель)

БАСЭ́НЬ ж. Лес. *За Смоляром едэм у Басэнь. Там дубі росли.* (в. Гарадная)

БАТРАКІ мн. Неафіцыйная назва вуліцы Савецкай, на якой раней жылі батракі (в. Рухча)

БЕРЭ́ЗНЯК м. Невялікі лес, у якім растуць адны бярозы (в. Альшаны)

БІКОВЭ н. Лес. (в. Аўсямірава)

БІЛАЯ ж. Поле на месцы былога хутара. Магчыма, назва звязана з колерам глебы (пясчаная, светлая). (в. Фядоры)

БІР м. Вялікі змешаны лес, які знаходзіцца на мяжы Беларусі і Украіны. *В Бір по козлякы ходять, по білыі грыбы.* (в. Нячатава, в. Фядоры)

БІРКА ж. Частка лесу на месцы былога хутара. *Думаю, шо трэба з’іздыты на Бірку, хоть гэто вэльмы далёко.* (в. Фядоры)

БОЛО́ТО н. Балота Марочна, якое знаходзіцца на мяжы Беларусі і Украіны. *Глянь, воны зноў швэндалы ў Болото по клюкву.* (в. Нячатава, в. Гарадная, в. Калоднае, в. Фядоры); частка вёскі, размешчаная ў нізіне і аб’яднаная вуліцай Балотняя. *На Болоты заўсюды ны проіты, ны проіхаты, гразь, ямкы.* (в. Фядоры)

БОЛЫ́ЦЦЭ *н.* Малое балота, праз якое можна выйсці да вялікага балота Марочня.
(в. Фядоры)
БОР *м.* Месца ў лесе, дзе пасвілі цялят. (в. Кароцічы)
БОРОВІ́ЦА *ж.* Участак зямлі на месцы былога бору. (в. Семігосцічы)
БОРОДОЁ́ВА ГОРА́ *ж.* Узвышанае месца, дзе знаходзіцца археалагічны помнік.
(в. Гарадная)
БРАДЗІ́ЛАЎКА *ж.* Неафіцыйная назва вуліцы ў вёсцы, гразкае месца. (в. Бор-Дубінец)
БРАДО́К *м.* Частка лесу. *Подалася туды, бі до Брадка. Там хорóшы ягóднік.*
(в. Гарадная)
БРОД *м.* Частка вёскі. (в. Альманы)
БРУДКІ́ *мн.* Хмызняк сярод вады. (в. Старое Сяло)
БУРТЫ́ *мн.* Частка вёскі, дзе раней знаходзілася сховішча гародніны – ‘бурты’.
(в. Рубель)
БУЯНО́ВЦА *ж.* Сасновы лес. (в. Аўсямірава)
БЫ́БКІЎ САДО́К *м.* Pole з садам на месцы былога хутара, які належаў селяніну па прозвішчы Быбко. *Мы часто ідэм у ліс коло Быбкінога садка.* (в. Нячатава, в. Фядоры)
БЭ́РЭ́ЗНЭ *н.* Паша на месцы былога хутара. *Гоньдіка богато було хуторів, і Бэрэзнэ, і Любора.* (в. Нячатава, в. Фядоры)
БЭ́РЭ́ЗЫНО *н.* Лес. *У Бэрэзына колісь косылі, зараз ягоды бэрэмо.* (в. Гарадная)
ВАКЗА́Л *м.* Частка вёскі, дзе жывуць некарэнныя жыхары. (в. Рубель)
ВАЛЫ́ *мн.* Pole на месцы валоў, што ўтварыліся пры сцягванні карчоў, дрэў падчас меліярацыі. *Малыны на тых Валах морэ було, а тыпэр там – однэ полэ, ягоды ныма дэ збыраты.* (в. Фядоры)
ВЕЛІ́КІ ГРУД *м.* Сенажаць на ўзвышаным месцы (в. Семігосцічы)
ВЕЛІ́КІ ЛЕС *м.* Неафіцыйная назва часткі вёскі. (в. Рубель)
ВЕРЕ́МЕЕ́ВА ГРА́ДКА *ж.* Частка лесу. *Колісь там буў участак Пахторова батькі Веремея.* (в. Гарадная)
ВЕРХВІ́Р’Е *н.* Урочышча каля возера, у розных месцах якога ёсць віры, што ўтвараюцца ў выніку непасрэднага сутыкнення дзвюх плыняў. Віры відаць на паверхні вадаёма. (в. Семігосцічы)
ВЕРХІ́ *мн.* Сенажаць. (в. Семігосцічы)
ВОДАКА́ЧКА *ж.* Невялікае возера, з якога качалі ваду. (в. Відзібор)
ВОРО́БЫНО *н.* Pole на месцы былога хутара. *Чого назвыско Воробыно – ны знаю, зерно там сіялы.* (в. Нячатава)
ВОРО́НУ́ХА *ж.* Частка лесу. *У Воронухі летом грыбоў було!* (в. Гарадная)
ВУ́ГОЛ *м.* Луг. *Округ Вугла було болото.* (в. Гарадная)
ВЫ́ГАН *м.* Месца за вёскай, дзе жыхары пасвілі жывёлу (в. Альшаны)
ВЫ́ГАРЫ́ШЧА *н.* Урочышча на месцы лесу, які выгараў. (в. Альманы)
ВЫ́ДРА *ж.* Хутар на расчышчаным ад лесу месцы. *Некалі, мусіць, выдзіралі дрэвы, і там, на Выдры, пасяліліся людзі.* (в. Калоднае)
ВЫ́ЛАЗ *м.* Pole, за якім знаходзіцца выезд на дарогу. (в. Семігосцічы); урочышча ў лесе. Гэтая мясціна знаходзіцца на выхадзе, або, як казалі ў вёсцы, на “вылазе” з балота.
(в. Рубель)
ВЫ́ЛЫ́КЫ ЛІ́С *м.* Урочышча на месцы былога хутара. *Онё тожэ буў хутор.*
(в. Радчыцк)
ВЫ́ТРО́ПНЭ *н.* Pole, сенажаць на месцы асушанага балота. *Мы на Вытропному дору дялку сіна зкосылы.* (в. Фядоры)
ГЛІ́НІ́НСКІ ВО́СТРАЎ *м.* Pole на ўзвышаным месцы з гліністай глебай
(в. Семігосцічы)
ГЛІ́НКІ́ *мн.* Урочышча каля аднайменнага возера. *Там копалі гліну, булі ямкі. А потым прочыстылі, стало гозеро.* (в. Гарадная)

ГЛУБО́КЕ *н.* Месца адпачынку на аднайменным возеры. (в. Семігосцічы)
 ГЛУШКО́Ў КРАМЕ́Ц *м.* Сенажаць чалавека па прозвішчы Глушко.
 (в. Семігосцічы)
 ГМІРОВА ВУ́ЛЦА *ж.* Частка вёскі. *Там Гмір жыў.* (в. Гарадная)
 ГНІЛУ́ША *ж.* Балота. *Гнілуша – болото нізкое і тонкое.* (в. Гарадная)
 ГО́ЗЭРО *н.* Месца рыбнай лоўлі на возеры. *Вжэ ныхто в нашому Гозыры ны купа-
 ецца, бо мулом заросло, рыбу ловяць, гусы плаваюць.* (в. Аўсямірава); месца адпачынку
 на возеры, якое было створана ў выніку асушэння часткі балота Марочна.
На Озэры людэй было до смутка, добрэ ўсі отдохнулы. (в. Фядоры, в. Нячатава)
 ГОЛІ́ЦЫЯ *ж.* Хутар. *Людзі з Голіцыі купілі зэмку гэтую, і воны там жылі. Потом
 там буў кірпічны завод.* (в. Гарадная, в. Нячатава)
 ГОРА *ж.* Частка вёскі на ўзвышаным месцы. *На Горі настроілы хат.* (в. Фядоры)
 ГОРОДЭ́НЬСКЭ *н.* Pole і лес, якія знаходзяцца каля в. Гарадная. *Поіхалы
 по грыбы ў Городэньскэ.* (в. Нячатава, в. Фядоры, в. Радчыцк)
 ГОРЭ́ШНІК *м.* Частка лесу. *За Горэшніком Гміроўцы жылі.* (в. Гарадная)
 ГО́СЛІВА *н.* Месца купання на аднайменным возеры. (в. Хорск)
 ГО́СТРАЎ *м.* Урочышча на месцы сядзібы паноў Гастравецкіх. (в. Туры)
 ГРАДА́ *ж.* Мяжа ляснага масіву (в. Семігосцічы)
 ГРАНЬ *ж.* Лес. *Грань – граныця Украіны і Беларусі.* (в. Гарадная)
 ГРУДО́К *м.* Паша паміж хатамі ў вёсцы на ўзвышаным месцы. *Людзі ўжэ павыга-
 нялы короў на Грудок.* (в. Фядоры)
 ГРЫ́ЦКОВА ГРАДА *ж.* Сенажаць. (в. Семігосцічы)
 ГРЫ́ЦУ́ХА *ж.* Балота. *Грыцуха – то болото.* (в. Гарадная)
 ГРЫ́ШКОВЕ *мн.* Балота. *По Грышковых пасвілі коровы.* (в. Гарадная)
 ГУ́МНІШЧА *н.* Pole на месцы, дзе раней размяшчаліся хлявы, пуні.
 (в. Семігосцічы)
 ГУ́СІ *мн.* Месца ў лесе, дзе вясною пры вяртанні з выраю спыняліся гусі.
 (в. Хатомель)
 ГУСЭ́ЛЬЦА *ж.* Паша. *Гусэлыца в самом коньцы сыла.* (в. Нячатава)
 ДЕЛО́ЎКА *ж.* Частка лесу. *У Делоўцы лес валілі.* (в. Гарадная)
 ДЗЭ́ДЗІНКА *ж.* Балота. *На Дзедзінцы ходзяць у нас каровы.* (в. Калоднае)
 ДЗІ́КІ МОХ *м.* Луг, які знаходзіцца пасярод лесу недалёка ад вёскі. (в. Відзібор)
 ДЗІ́КОЕ БОЛО́ТО *н.* Луг, які выкарыстоўваюць як сенажаць, але да яго цяжка даб-
 рацца праз хмызнякі і балота. (в. Відзібор)
 ДІ́ДОВА ГОРА́ *ж.* Месца за вёскай, дзе знаходзіцца замчышча. *Кажуть, шо там,
 на горі, дід бородаты жыв.* (в. Гарадная)
 ДОВГО́Е *н.* Самае працяглае па даўжыні возера. (в. Семігосцічы)
 ДОВГЫ́ ЛІС *м.* Паласа лесу. *Доўгы ліс – ж гэто прозліско.* (в. Радчыцк)
 ДОМА́НСКІ *м.* Сенажаць на востраве. Мясцовы жыхар Сяргей Басан служыў у
 арміі каля Даманска. Калі Сяргея клікалі працаваць у калгас (касіць сена), той
 з неахвотай ішоў і казаў: “Лічыце, што я загінуў на Доманском” (в. Семігосцічы)
 ДО́МКІ *мн.* Частка вёскі, дзе на месцы старых хат у 80–90 гады 20 ст. пабудаваны
 двух-, трохпавярховыя сучасныя дамы. *Відно, шо ў нас святок: усі Домікі попрыходылы
 на танцы.* (в. Фядоры)
 ДО́УГАЯ МАРО́ЧЛЯ *ж.* Pole, дзе расце марочля (зелле). (в. Бор-Дубінец)
 ДО́УГІ ПЭ́СОК *м.* Выцягнутае ў даўжыню поле з пясчанай глебай (в. Семігосцічы)
 ДО́УЖЫ́ЦА *ж.* Луг выцягнуты па форме. *На Доўжыцы у нас буў сенокос.*
 (в. Гарадная)
 ДРАВА́ХА *ж.* Частка вёскі, дзе раней жыхары нарыхтоўвалі дровы. (в. Відзібор)
 ДРУГА́ КУРЫ́ЛКА *ж.* Частка лесу, размешчаная каля “курулкі” – доміка для
 адпачынку ў лесе. *Ягоды збыралы коло Другэй Курылкі.* (в. Фядоры)

ДРЫТЬШЫН *м.* Поле, сенажаць на месцы былога хутара. *Моя бабка, мій батько ў войну жылы на хуторы, на Дрытышыну.* (в. Фядоры)

ДРЭКОВЫ ЛУЖОК *м.* Лес. *У Дрэковому лужку тожэ чорныя ягоды быруць.* (в. Гарадная)

ДУБОВА *ж.* Луг. *У Дубовой рослі дубы, буў сенокос.* (в. Гарадная)

ДУБОВАЕ *н.* Паша за дубамі. *Кароў гоняць на Дубовае.* (в. Калоднае)

ДУБРОВАЯ *ж.* Неафіцыйная назва вуліцы Школьнай – раней на гэтым месцы расло шмат дубоў. (в. Хатомель)

ДУДАРОВА *н.* Поле, якое належала чалавеку па прозвішчы Дудараў. (в. Відзібор)

ДЫМІДОВКА *ж.* Поле. *Дід Дымід жыў – то і Дымідовка.* (в. Аўсямірава)

ДЭ КРЭСТІК *м.* Частка лесу каля пастаўленага крыжа. (в. Фядоры)

ДЭ МІРЛІНЦЫ *мн.* Частка вёскі, дзе жывуць перасяленцы з в. Мерлін. *Воны збыраюцца на горі Дэ мірлінцы.* (в. Фядоры)

ЖАСЬКА *ж.* Поле, на якім раней сеялі збожжа (ад дзеяслова жаць). (в. Семігосцічы)

ЖЫДЫ *мн.* Часткі вёскі, дзе да вайны жылі яўрэі. (в. Рубель)

ЗА БІРЫКОМ *м.* Поле, што знаходзіцца за хутарам селяніна Бірыка. *Сразу За Бірыком кукуруза ростэ, а потым – Яныкіў ліс.* (в. Фядоры)

ЗА ДУБОМ *м.* Балота. *Там ростэ велікі дуб, а за ім – болота.* (в. Гарадная)

ЗА КАНАВОЮ. Частка вёскі, якая размешчана за р. Стубла (рэчку ў вёсцы называюць Канаваю). *Заканаўскыі – гэто тыі, шо жывуць За Канаваю.* (в. Фядоры Стол.)

ЗА КРУКОВСКИМ. Частка лесу. *Кажуць, там вэльмо хфайно, там сам пан Круковскі сыдів.* (в. Гарадная Стол.)

ЗА МАТВІЕМ. Частка лесу. *Онё жів дід Матвій.* (в. Гарадная Стол.)

ЗА ПІСЬМЁНОМ. Лес. *За Пісьменом, бо за полем Пісьмень.* (в. Калоднае Стол.)

ЗАБЛУКВА *ж.* Возера, якое знаходзіцца ў непраходным месцы, каб да яго дабрацца, трэба ведаць мясцовасць, бо можна заблукаць. (в. Семігосцічы)

ЗАБЭРЭЖЖЭ *н.* Поле, сенажаць на месцы былога хутара, размешчанага на беразе р. Стубла. *Дялку сіна нам одбылы ў Забэрэжжы.* (в. Фядоры)

ЗАГОЗЕРНАЯ ВУЛІЦА *ж.* Частка вёскі. *Загозерная, бо за гозером.* (в. Гарадная)

ЗАГРУДОЧЧЭ *н.* Лес за грудком. (в. Аўсямірава)

ЗАДОВГА *ж.* Поле. (в. Аўсямірава)

ЗАКОШІВ’Е *н.* Частка вёскі. *Есціка і Закошів’е, і Заміссе.* (в. Аўсямірава)

ЗАКУП’Е *н.* Поле за балотам, багатым на купы травы. *На Закуп’і ріс говэс, шыныца.* (в. Нячатава)

ЗАМІССЕ *н.* Частка вёскі за сялом (за місцэм). (в. Аўсямірава)

ЗАМКОВЫШЧА *н.* Узвышанае месца за вёскай. *Замковышча – гэто гора. Там, кажуць, колісь замок буў.* (в. Гарадная)

ЗАМОГЛІЦА *ж.* Поле, размешчанае за мясцовымі могілкамі (в. Семігосцічы)

ЗАМОГЫЛЛЕ *н.* Частка вёскі, якая знаходзіцца за могілкамі. *Мій однокласнік жывэ ў Замогылли.* (в. Фядоры)

ЗАМЧЫШЧЭ *н.* Узвышанае месца, дзе знаходзіцца археалагічны помнік – гарадзішча. (в. Гарадная)

ЗАПЕСОЧ’Е *н.* Месца купання на возеры. (в. Семігосцічы)

ЗАПЛОЦЬЕ *н.* Поле, абгароджанае плотам (в. Семігосцічы)

ЗАРЭЧКА *ж.* Частка вёскі, якая знаходзіцца за ракой. (в. Рубель)

ЗАРЭЧЫЧ’Е *н.* Возера за ракой. (в. Семігосцічы)

ЗАСТРУЖЖЭ *н.* Поле, сенажаць на месцы былога хутара. *Гэтым літом короў загналы на БАМ аж у Застружжэ.* (в. Фядоры)

ЗБЫШЧА *н.* Частка вёскі, дамы якой былі збіты (пастаўлены) у адзін доўгі рад. *Мы жылы на Збышчы, потым пырыхалы на Полянку.* (в. Фядоры)

ЗЕЛІНСКОЕ *н.* Лес. *Там жыў леснік Зелінскі.* (в. Гарадная)

ЗОЛОТЫ РОГ *м.* Возера мае форму рога і славіцца вялікай колькасцю рыбы ў ім (таму і залаты). (в. Семігосцічы)

ЗОЎКІНЬСКЭ *н.* Поле, сенажаць, якія знаходзяцца каля вёскі Жолкіна (мясц. Зоўкінь). *До Зоўкіньскаго ішчэ далэковато.* (в. Фядоры)

ЗЯЛЁНЫ ХУТАР *м.* Хутар, акружаны лесам, які знаходзіцца далёка ад вёскі. (в. Відзібор)

ІЛЬКОВА ДОЛІНА *ж.* Лес. *Там забіло Ілька. Поехаў ён у лес по дрова воламі, а на дарозі застромілася дэрэвіна, і ён хоцеў яе отсекчы. А вона крутанулася і прыбіла ёго.* (в. Гарадная)

КАЗЛОВА ГОРА *ж.* Поле на ўзвышаным месцы, якое раней належала селяніну па мянушцы Казёл. (в. Хорск)

А.І. Копач

Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт

e-mail: aleh@bk.ru

УДК 801.311.5(043.2)

Схемы аб'екта як адасобленага, але не самастойнага арыенціра ў прасторы ва ўласных імёнах географічных аб'ектаў Беларусі

Ключавыя словы: *кагнітыўная лінгвістыка, граматыка канструкцый, тапанімічная канструкцыя, схема, рэкурсіўныя адзінкі, сродкі рэпрэзентацыі.*

На прыкладзе тапонімаў Беларусі, якія рэпрэзентуюць апасродкаваны характар успрымання адзінкавых географічных аб'ектаў, паказаны паступальнасць развіцця граматычнага і семантычнага бакоў тапазнака, іх абумоўленасць відам аб'екта намінацыі, прытасаванасць тапазнакаў да падтрымкі адзін аднаго пры намінацыі аб'ектаў тапанімічнай прасторы.

Aleh I. Kopach

Minsk State Linguistic University

Schemes of the object as a separate but not an independent landmark in space in the geographical names of Belarus

Key words: *cognitive linguistics, construction grammar, toponymic construction, scheme, recursive units, means of representation.*

A consistent development of grammatical and semantic aspects of a toponymic sign, their dependence on the type of a toponym, and adaptability of place names to support each other while naming the objects of a toponymic space are shown on the example of Belarusian toponyms representing indirect nature of the perception of geographical objects.

Граматыка тапоніма рэдка разглядалася ў лінгвістыцы як цэласная сімвалічная структура, за якой стаіць семантычны складнік. Як правіла, топаасновы вывучаліся адасоблена ад топафармантаў. Яшчэ радзей на аснове спалучэння граматычных паказчыкаў